

BIZTONSÁGI ÉS EGÉSZSÉGVÉDELMI TERV

Készült a Semmelweis Egyetem Fogászati és Szájsebészeti Oktatóintézet
Betegfelvételi és Sürgősségi Osztály átalakítás kiviteli tervéhez

A kivitelezéskor az alábbi szabvány előírások betartása szükséges:

1. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. Törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MÜM rendelet és a módosításáról szóló 20/1997. (XII.19.) MÜM rendelet. (továbbiakban: Mvt.)
2. Ipari és Kereskedelmi miniszter 32/1994. (XI. 10.) IKM rendelettel kiadott Építőipari Kivitelezési Biztonsági Szabályzata.
3. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési miniszter, a Gazdasági miniszter, valamint a Közlekedési és Vízügyi miniszter 51/2000. (VIII . 9.) FVM-GM-KöVIM együttes rendelet az Építőipari Kivitelezési, valamint felelős műszaki vezetői tevékenység gyakorlásának részletes szakmai szabályairól és az építési naplóról.
4. Az Ipari és Kereskedelmi miniszter 32/1994. (XI. 10.) IKM rendelettel kiadott, és a 46/1999. (VIII. 4.) GM. rendelettel módosított Építőipari Kivitelezési Biztonsági Szabályzat (ÉKBSZ)
5. 5/1997. (III. 5.) IKIM rendelet egyes ipari, kereskedelmi és idegenforgalmi tevékenységek gyakorlásához szükséges képesítésekről,
6. 6/1980. (L 25.) ÉVM-KPM együttes rendelet az építőgép-kezelő munkakörök képesítéshez kötéséről és az építőgép-kezelők képzéséről.
7. 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság vizsgálatáról és véleményezéséről.
8. 65/1999. (XII. 3.) EÜM rendelet a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védő eszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről.

A kivitelezési munkáknál a következő szabványokat kell figyelembe venni:

MSZ-04-64 - 1975	Építkezési felvonulási villamos berendezés követelményei
MSZ EN 292-1-1993	Gépek biztonsága 1. rész
MSZ EN 292-2 -1993	Gépek biztonsága 2. rész
MSZ EN 292-2-1993/a 1997	Gépek biztonsága 2. rész Módosítás
MSZ EN 353-1-2-1994	Személyi védőeszközök magasból való lezuhanás megelőzésére
MSZ EN 354-1994	Személyi védőeszközök magasból való lezuhanás megelőzésére. Rögzítő kötelek
MSZ EN 360-1995	Személyi védőeszközök magasból való lezuhanás megelőzésére. Visszahúzható típusú zuhanás-gátlók
MSZ EN 361-1995	Személyi védőeszközök magasból való lezuhanás megelőzésére. Teljes test hevederzet.
MSZ EN 362-1995	
MSZ EN 363-1995	

MSZ EN 363-1995	Személyi védőeszközök magasból való lezuhanás megelőzésére. Csatlakozók
MSZ 13010 szabványsorozat	Személyi védőeszközök magasból való lezuhanás megelőzésére. Lezuhanás gátló rendszerek
MSZ 13011 szabványsorozat	Személyi védőeszközök magasból való lezuhanás megelőzésére. A használatra és a megjelölésre vonatkozó utasítások általános előírásai
MSZ 13012 szabványsorozat	Építési állványok
MSZ 13013 szabványsorozat	Építési állvány-munkaszintek elemei
MSZ 13014 szabványsorozat	Építési állványbakok fából
MSZ 13015 szabványsorozat	Építési állványbakok fémből
MSZ EN 131 -2-1993	Építési falétra állványok elemei
MSZ EN 1495-2001	Építési esőállvány elemei
MSZ HD 1004-2000	Létrák
MSZ EN 355-1994	Emelőállványok Oszlopos kúszóállványok
MSZ EN 358-1994	Gördíthető munkaállványok előre gyártott elemekből
MSZ EN 364-1995	Személyi védőeszköz magasból való lezuhanás megelőzésére. Energiaelnyelők
MSZ EN 365-1995	Személyi védőeszköz munkahelyzetekhez és magasból való lezuhanás megelőzésére. Munkahelyzet-rendszerek
MSZ 1502-1988	Személyi védőeszköz magasból való lezuhanás megelőzésére. Vizsgálati módszerek
MSZ EN 397-1997	
MSZ EN 134-2000	Személyi védőeszköz magasból való lezuhanás megelőzésére.
MSZ EN 135-2000	A használatra és a megjelölésre vonatkozó utasítások általános előírásai
MSZ EN 136-2000	
MSZ EN 165-1997	Munkaöv
MSZ EN 345-2-1998	Ipari védősisakok
MSZ EN 346-2-1998	Légzésvédők; szerkezeti elemek elnevezése
MSZ EN 368-1995	Légzésvédők; Szakkifejezések
	Légzésvédők; Teljes álarcok, Követelmények, vizsgálatok, jelölés
MSZ EN 420-1997	Személyi szemvédő eszközök Fogalom-meghatározások
MSZ EN 511-1998	Szakmai használatú biztonsági lábbelik
	Szakmai használatú védő lábbelik
	Védőruházat. Védelem folyékony vegyszerek ellen.
	Vizsgálati módszer. Az anyagok folyadékbehatolással szembeni ellenállása
	Kesztyűk általános követelményei
	Védőkesztyűk hideg ellen

A jelenleg érvényes, betartandó szabvány a 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet, hatálya az építési munkahelyekre terjed ki, ahol szervezett munkavégzés keretében építmény létesül, vagy építési tevékenység valósul meg.

A munkavégzés helyének minősül a munkaszervezéssel összefüggő felvonulási, előkészítési, valamint a munka elvégzéséhez szükséges építési anyagok, gépek, szerkezetek, szerelvények és felvonulási épületek elhelyezésére, valamint az előkészítő technológiai munkafolyamatok elvégzésére szolgáló terület, különösen az építési munkák területe.

A kivitelezési tervdokumentációk készítésénél, az építőipari kivitelezési tevékenység előkészítésénél és végzésénél a tervezőnek, illetve a kivitelezőnek figyelembe kell vennie a munkavédelemre vonatkozó szabályokban meghatározott előírásokat.

A kivitelezőknek:

figyelembe kell vennie azokat a különböző munkafolyamatokat, illetve munkaszakaszokat, amelyeket egyidejűleg, illetve egymást követően végeznek, és meg kell határoznia ezek előrelátható időtartamát;

Egyéb jogszabályokban meghatározott veszélyes anyagokkal, készítményekkel vagy biológiai tényezők expozíciójával járó munkavégzés, illetve munkakörnyezet vagy egyéb jogszabály alapján meghatározott gyakoriságban időszakos alkalmassági vizsgálatokhoz, biológiai monitoringhoz kötött munkavégzés

A személyes felelősséget mindenkor a munkáltató által kijelölt felelős irányító viseli, tehát abban az esetben is Ő a felelős, ha távollétében a helyettese irányít. A helyettest ugyanis Ő jelöli ki, tehát neki kell a megfelelő munkavállalót kiválasztania.

Irányító személy csak az lehet aki rendelkezik az adott feladat elvégzésére megfelelő képesítéssel.

Az irányító személy köteles ellenőrizni, hogy az építési munka végzése során valamennyi leesés elleni védelem, elhatárolás, megfelelő állapotban legyen, állványokat vagy egyéb létesítéseket a munkavállalók önhatalmúlag ne változtassák meg, a szükséges egyéni védőeszközöket az érintett személyek viseljék és alkalmazzák. Amennyiben a munkát valamilyen okból meg kell szakítani, vagy a munkaidő lejárt, az irányító személy köteles gondoskodni arról, hogy a munkavégzéssel összefüggő, ideiglenesen megbontott, eltávolított védőberendezéseket helyreállítsák, vagy pedig azonos értékű, más védőintézkedés megvalósuljon.

Az irányító kötelessége, hogy megtegye a szükséges intézkedéseket, a munkavállalókat fenyegető veszély (ártalom) megszüntetésére, ha ez nem lehetséges, leállítsa a munkavégzést, és eltávolítsa a veszély körzetéből az érintett személyeket.

Ha különböző munkáltatók alvállalkozók egyidejűleg végeznek munkát, akkor minden munkáltató külön-külön bízza meg az irányító személyt, aki az adott munkáltató feladatához tartozó munkát, vagy munkákat irányítja.

Az gondoskodnia kell arról, hogy az építkezés területe úgy körül legyen kerítve, hogy oda illetéktelen személy ne juthasson be. Illetéktelen személy bejutása esetén annak eltávolítására azonnal intézkednie kell.

Felelős műszaki vezető

Az építési munkahelyen végzett építési-szerelési munkát felelősséggel irányító személy.

A felelős műszaki vezető feladatai különösen:

1. Az építési-szerelési munkák irányítása,
2. az építési-szerelési munkára vonatkozó jogszabályok (szakmai és minőségi követelmények), munkavédelmi, tűzvédelmi, környezetvédelmi, műemlékvédelmi, természetvédelmi, közegészségügyi és más kötelező hatósági előírások, továbbá az építésügyi hatósági (létesítési) engedélyek betartatása, azok betartásának az általa vezetett építkezéseken való ellenőrzése.

Munkairányító

Építési kivitelezési munkát csak jogszabályban meghatározott, szakmai képesítéssel rendelkező és intézkedési joggal felruházott, a munkavédelmi előírások megvalósításáért is felelős személy irányítása mellett szabad végezni.

Az irányító személyt a munkáltató, illetve az általa megbízott építésvezető jelöli ki. A kijelölés hiányában a munkáltató személy személyesen köteles a szükséges, az egészséges és biztonságos munkavégzést érintő irányítási, intézkedési feladatokat megvalósítani.

A munkáltató a munkavállalókat, illetve képviselőiket köteles - szükség szerint írásban – tájékoztatni azokról az intézkedéseiről, amelyek az építési munkahelyen munkát végző munkavállalók egészségét és biztonságát érintik.

A tájékoztatást a munkavállaló részére közérthetően (általuk jól ismert nyelven) kell megadni.

AZ ÉPÍTÉSI MUNKAHELYEN ÉS AZ ÉPÍTÉSI FOLYAMATOK SORÁN MEGVALÓSÍTANDÓ MINIMÁLIS EGÉSZSÉG VÉDELMI ÉS BIZTONSÁGI KÖVETELMÉNYEK:

Mivel a kivitelezés működő iskolában kezdődik az általános és a személyi feltételek mellett az építési munkahelyeken biztosítandó minimális követelmények:

- a) az építési munkahelyen rendet és tisztaságot kell tartani;
 - b) a munkavégzés helyének meghatározásakor figyelembe kell venni annak elérhetőségét, meg kell határozni a közlekedési utakat vagy a közlekedési zónákat;
 - c) meg kell határozni a munkahelyek kémiai biztonságával összefüggő szabályokat, ideértve a veszélyes anyagok és készítmények, a foglalkozási eredetű rákkeltők egészségkárosító hatásának megelőzésére vonatkozó előírásokat is;
 - d) gondoskodni kell a karbantartásról, az üzemeltetést megelőző ellenőrzésről, az eszközök és berendezések rendszeres ellenőrzéséről, a meghibásodások elhárításáról;
 - e) az anyagok tárolási területeit el kell határolni, el kell választani, biztosítani kell a szabályos tárolásukat, különös tekintettel a veszélyes anyagokra és készítményekre;
 - f) meg kell határozni a veszélyes anyagok, készítmények és veszélyes hulladékok kezelési és eltávolítási szabályait;
 - g) meg kell állapítani az ipari és kommunális hulladékok, valamint az építési törmelék tárolásának, elszállításának a szabályait;
 - h) rendszeresen át kell tekinteni a munkafolyamatok, illetve munkaszakaszok tervezett elvégzési idejét és módját, az organizációs tervet szükség szerint módosítani kell a munkák előrehaladásához, illetve a körülmények változásához igazodva;
 - i) biztosítani kell az együttműködést a munkáltatók és az önálló vállalkozók között az építési munkahely és a környezetében lévő ipari tevékenységek kölcsönhatásainak figyelembe vételével.
 - j) az építési munkahely egyes területeire a belépést korlátozni kell, azokat el kell keríteni, a belépési engedéllyel nem rendelkezők belépését meg kell akadályozni.
- /c) megfelelő intézkedéseket kell tenni a veszélyes területekre való belépésre feljogosított munkavállalók védelmére.

Általános követelmények

Stabilitás és szilárdság

Az építési munkahelyeket úgy kell kialakítani, illetve berendezni, hogy

- a) az építési munka sajátosságainak,
- b) a változó építési körülményeknek és állapotoknak,
- c) az időjárási követelményeknek,
- d) a mindenkori építőipari kivitelezési tevékenység szakmai elvárásainak megfelelően folyamatosan megvalósuljanak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei.

Azokat az anyagokat, berendezéseket amelyek - bármilyen módon mozogva vagy elmozdulva - hátrányosan befolyásolhatják a munkavállalók biztonságát, illetve egészségét, megfelelő és biztonságos módon stabilizálni kell.

Az építményeket és azok részeit, a segédszerkezeteket, az állványokat, a feljárókat, a munkaeszközöket és más berendezéseket úgy kell méretezni, felállítani, megtámasztani, aládúcolni, lehorgonyozni, kialakítani, hogy a fellépő terhelés elviselésére, illetve átadására alkalmasak legyenek.

Az építményeket és azok részeit csak megszilárdulásuk, a szükséges kötések kialakulása és mindezek vizsgálata után szabad megterhelni, munkahely céljára vagy segédszerkezet elhelyezésére felhasználni.

A segédszerkezetek, állványok, állékonyságát és teherbíró képességét rendszeresen ellenőrizni kell.

A nem kellően ellenálló anyagból kialakított felület megközelítése csak akkor megengedett, ha megfelelő felszerelések vagy eszközök lehetővé teszik a munka biztonságos elvégzését.

Energia-elosztó berendezések

A szerelvényeket úgy kell tervezni, elkészíteni és alkalmazni, hogy azok ne jelentsenek tűz- vagy robbanásveszélyt. A munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat megfelelően védeni kell a közvetett vagy közvetlen érintésből eredő villamos áramütéssel szemben.

A berendezések és védőkészülékek tervezésénél, elkészítésénél és megválasztásánál figyelembe kell venni az elosztásra kerülő energia típusát és teljesítményét, a külső körülményeket és a szerelvények kezelését végzők szakmai ismeretét, illetve a megközelítés szükségességét.

Menekülési utak és vészkijáratok

A menekülési utakat és vészkijáratokat az építkezés ideje alatt folyamatosan szabadon kell hagyni, azoknak a lehető legrövidebb úton a szabadba vagy más biztonságos területre kell vezetniük.

Veszély esetére a munkát végzőknek lehetőséget kell biztosítani valamennyi munkahely lehető leggyorsabb és legbiztonságosabb elhagyására.

A menekülési utak és vészkijáratok számát, méretét, elosztását, illetve kialakításukat az építési munkahelyek és a helyiségek méretétől, jellegétől, a használat módjától függően, az ott tartózkodó munkavállalók legnagyobb létszámából kiindulva kell megtervezni és kialakítani.

A vészkijáratútvonalakat és kijáratokat a vonatkozó jogszabályban meghatározott módon kell jelzésekkel ellátni, a jelzéseket elhelyezni és rögzíteni.

A menekülési utaknál és vészkijáratoknál, valamint az ezekhez hozzáférést biztosító közlekedési utakon és ajtóknál nem helyezhetők el tárgyak, hogy az utakat mindenkor, akadályoztatás nélkül használni lehessen.

Azokat a menekülési utakat és vészkijáratokat, ahol azok biztonságos igénybevételéhez világítás szükséges a világítás megszűnése esetére működő, megfelelő erősségű szükségvilágítással kell ellátni.

Tűz jelzése és leküzdése

Az építési munkahely jellegétől, a helyiségek méretétől és használatától, az alkalmazott berendezésektől, felszerelésektől, az ott lévő anyagok fizikai és vegyi tulajdonságaitól, valamint az ott tartózkodó munkavállalók lehetséges legnagyobb létszámától függően, a munkahelyeket megfelelő számú, a tűz oltására alkalmas készülékekkel, illetve külön jogszabályok szerint tűzérzékelő, jelző- és riasztóberendezéssel kell ellátni.

Gondoskodni kell a tűzoltó készülékek, a tűz-érzékelők és a riasztó rendszerek rendszeres ellenőrzéséről és karbantartásáról. Rendszeres időközönként azokkal megfelelő próbákat kell végezni, és használatukat gyakoroltatni kell.

A berendezések tárolási helyét a külön jogszabályban meghatározottak szerint kell jelölni.

A jelöléseket tartósan és a hely jellegének megfelelő módon kell rögzíteni.

Szellőztetés

Biztosítani kell a szükséges mennyiségű friss levegőt, figyelembe véve az alkalmazott munkamódszereket és a munkavállalókkal szembeni fizikai megterhelést.

Zárt munkahelyeken biztosítani kell az elegendő mennyiségű, minőségű, egészséget nem károsító levegőt, figyelembe véve az alkalmazott munkamódszereket és a munkavállalók fizikai megterhelését. Ahol a munkafolyamatokhoz kapcsolódóan a munkahelyek légterét gázok, gőzök, aeroszolok, porok (rostok) szennyezhetik, ott a vonatkozó jogszabályok előírásait és a nemzeti szabványokban rögzítetteket is figyelembe kell venni.

Ahol a levegő szennyezettsége, illetve elhasználódása kizárólag emberi ott-tartózkodásból ered, a munkavállalók létszámának megfelelő friss levegőt kell a helyiségbe biztosítani.

A munkavállaló nem végezhet egyedül munkát olyan munkaterületen (pl. akna), ahol a levegő összetételéből adódóan bármilyen veszély fennállhat. Az ilyen körülmények közötti munkavégzésnél a munkavállalót folyamatosan kívülről figyelemmel kell kísérni, és meg kell tenni minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy amennyiben szükséges, azonnali hatékony segítséget kaphasson.

Hőmérséklet

A klímakörnyezet kedvezőtlen hatásainak megelőzése céljából munkaszervezési intézkedéseket kell tenni.

Óránként legalább 5, de legfeljebb 10 perces pihenőidőt kell közbeiktatni, ha a munkahelyen a munkahelyi klíma a 24 °C (K) EH értéket meghaladja.

A hidegnek minősülő munkahelyeken óránként legalább 5, de legfeljebb 10 perces pihenőidőt kell közbeiktatni. A munkahely hidegnek minősül, ha a hőmérséklet a munkaidő 5%-ánál hosszabb ideig, szabadtéri munkahelyen a +4 °C-ot, illetve zárt téri munkahelyen a +10 °C-ot nem éri el.

Ha a munkahelyi klíma zárttéri vagy szabadtéri munkahelyen a 24 °C (K) EH értéket meghaladja, a munkavállalók részére igény szerint, de legalább félóránként védőitalt kell biztosítani.

A folyadékvesztéséget általában 14-16 °C hőmérsékletű ivóvízzel kell pótolni. E célra alkalmas azonos hőmérsékletű ízesített, alkoholmentes ital is, amelynek cukortartalma az ital 4 súlyszázalékát nem haladja meg, vagy az mesterséges édesítőszerrel ízesített.

A védőital és a tea elfogyasztásához legalább a munkavállalók létszámát elérő mennyiségben, személyenként és egyéni használatra kiadott ivópoharakról kell gondoskodni. A védőital, valamint a tea készítése, tárolása, kiszolgálása a közegészségügyi követelmények megtartásával történhet.

Az építési munkahelyek, helyiségek és közlekedési utak természetes és mesterséges megvilágítása

A munkahelyeknek, helyiségeknek és közlekedési utaknak, amennyire az lehetséges, természetes megvilágítással kell rendelkezniük. Éjszaka megfelelő és elégséges mesterséges megvilágítást kell biztosítani, valamint akkor is, ha a nappali természetes fény nem elegendő.

Ahol szükséges, ütéssel szemben védett, hordozható fényforrásokról kell gondoskodni.

Az alkalmazott, mesterséges fény színhőmérséklete nem befolyásolhatja, illetve nem változtathatja meg a biztonsági és egészségvédelmi jelzések észlelhetőségét.

Az építési munkahelyeken és az építési munkahelyek közlekedési útjain az alábbi közepes megvilágítási erősségeket kell biztosítani:

Építési munkahely és közlekedési út közepes megvilágítási_erősség

Magasépítés 20 lux

Mélyépítés 20 lux

Acél- és fémszerkezetek szerelése 30 lux

Tartózkodó- és szociális helyiségek 100-200 lux

Irodahelyiségek 50 lux

Szabadban végzett építési tevékenységeknél az alábbi megvilágítási erősségeket kell biztosítani:

Famegmunkáló gépeken végzett munka 500 lux

Szerelési munka:

Durva közepes finom

Felület megmunkálás felület festés 200 lux

A helyiségek, munkahelyek és közlekedési utak világítási szerelvényeit úgy kell elhelyezni, felszerelni, hogy a szerelvények balesetet ne okozhassanak.

Az olyan helyiségeket, munkahelyeket és közlekedési utakat, ahol a munkavállalók a mesterséges világítás kimaradása esetén veszélynek vannak kitéve, megfelelő erősségű szükség-megvilágítással kell ellátni. A világítás olyan legyen, hogy a munkavállalók a kijelölt menekülési utak használatával a munkahelyet biztonságosan el tudják hagyni.

Közlekedő utak - veszélyes területek

A munkahelyekhez vezető utakat, a járműforgalom számára megnyitott közlekedési utakat úgy kell kialakítani, hogy azok megfelelő teherbírásúak, a rajtuk lebonyolódó közlekedési és szállítási feladatok szempontjából elegendő szélességűek, lyukaktól, gödröktől mentesek legyenek, és feleljenek meg a külön jogszabályokban meghatározott egyéb követelményeknek.

A munkavégzés helyszínének megközelítését úgy kell megoldani - amennyiben ez csak szintkülönbség áthidalásával biztosítható, hogy az a biztonságos közlekedés követelményeit kielégítse. A munkahelyeknek és a közlekedési utaknak a szeméttől, törmeléktől és építési anyagmaradéktól mentesnek kell lenniük.

A munkahelyeket és a közlekedési utakat úgy kell kialakítani, hogy azok a lehulló tárgyaktól védettek legyenek

Anyagot a munkahelyen csak olyan mennyiségben szabad tárolni, hogy az a munkát és a biztonságos közlekedést ne zavarja, a segédszerkezet állóképességét ne veszélyeztesse.

A közlekedő utakat - beleértve a lépcsőket, rögzített létrákat és a rakodókat - úgy kell méretezni, elhelyezni, illetve kialakítani, hogy azok a rendeltetésüknek megfelelően, biztonságosan használhatóak legyenek, és a környezetükben foglalkoztatottak veszélyeztetése nélkül megfelelő hozzájutást biztosítsanak.

A gyalogos-, illetve az áruforgalom céljára használt utakat - beleértve azokat is, amelyek fel- és lerakodásra szolgálnak - az igénybe vevők számának és a tevékenység típusának megfelelően kell méretezni.

Ha a közlekedő utakon szállítóeszközt használnak, a gyalog közlekedők részére megfelelő biztonsági távolságot kell kialakítani, vagy védőszerkezetet kell felszerelni.

Az utakat egyértelműen ki kell jelölni, azok állapotát rendszeresen kell ellenőrizni, illetve azokat megfelelően karban kell tartani.

Megfelelő távolságot kell hagyni a járműforgalomra szolgáló utak, az ajtók, a kapuk és a gyalog közlekedők részére szolgáló átjárók, folyosók és lépcsőházak között. A beépített erőgéppel rendelkező járművek és szállítóeszközök közlekedési útjait úgy kell kialakítani, hogy azok az ajtóktól, kapuktól, átjáróktól, lépcsőkilépőktől legalább 1,00 méterre vezessenek el.

A veszélyes területeket jól láthatóan kell megjelölni.

A munkavégzés helyén a mozgáshoz biztosítandó szabad tér

A munkavégzés területét olyan méretűre kell kialakítani, hogy az megfelelő mozgási szabadságot adjon a munkavállalóknak munkájuk elvégzéséhez, figyelembe véve az ott lévő szükséges berendezéseket és tartozékokat is.

A minimálisan biztosítandó szabad felület 1,5 m² a melyből a szélességi méret értéke 1,0 m.

Ha építéstechnikai okokból a meghatározott méretet nem lehet betartani, akkor a munkavállalók részére a munkahelyükhöz a lehető legközelebb azonos méretű mozgásterületet kell biztosítani.

Elsősegély:

A munkáltatónak biztosítani kell az elsősegély-nyújtási lehetőséget, és azt, hogy a munkavállalók közül külön előírások szerint kiképzett és vizsgázott, elsősegélynyújtásra kijelölt személy mindig rendelkezésre álljon.

Intézkedéseket kell tenni annak érdekében, hogy a balesetet szenvedett vagy hirtelen rosszul lett munkavállalókat orvosi kezelésre bármikor el lehessen szállítani.

Ha az építési munkahely mérete vagy a tevékenység fajtája szükségessé teszi, egy vagy szükség esetén több elsősegélynyújtó helyiséget kell kialakítani. Elsősegélynyújtó helyiségek létesítési kötelezettsége akkor áll fenn,

ha az építési munkahelyen egyidejűleg több mint 50 munkavállalót foglalkoztatnak. E helyiséget a vonatkozó külön jogszabályban meghatározottak szerint jelölni kell. E helyiséget úgy kell kialakítani, hogy oda hordágy - a rajta fekvő sérülttel - könnyen bevihető legyen.

Az elsősegélynyújtó helyiséget el kell látni megfelelő elsősegélynyújtó felszerelésekkel és berendezésekkel.

Az elsősegélynyújtó felszerelések őrzési helyeit a külön jogszabály szerint kell jelölni, és azokhoz könnyű hozzáférést kell biztosítani.

Jól látható helyen és jelöléssel fel kell tüntetni a legközelebbi mentőszolgálat címét és telefonszámát.

Az építési munka során felhasznált vegyi anyagok biztonsági adatlapjait be kell szerezni, és azokat az építkezés helyszínén kell tartani.

Az anyagokat csak a velük együtt rendelkezésre bocsátott ismertetőben foglaltak szerint szabad felhasználni.

Amennyiben ilyen ismertető nincs az anyaghoz mellékelve, vagy a csomagolásról nem állapítható meg a szer emberi szervezetre gyakorolt hatására és az esetleges védekezési módjára, az anyagot felhasználni nem szabad!

Ivóvízellátás

Az építési munkahelyen dolgozókat el kell látni elegendő mennyiségű ivóvízzel, ennek hiányában más, alkalmas, alkoholmentes itallal. Az ivóvízvételi helyeket a munkavégzési helyek közelében kell kialakítani.

A munkáltató köteles gondoskodni ivóvízcsap, illetve ivókút felszereléséről, valamint az ivóvizet szolgáltató berendezés tisztán tartásáról és megfelelő karbantartásáról.

Ha a munkahelyen ipari vízszolgáltatás is van, a csapokat „ivóvíz”, illetve „nem ivóvíz” felirattal és a külön jogszabály szerinti jelöléssel kell ellátni.

Vízvezetékes ivóvíz hiányában az ivóvízről egyéb módon kell gondoskodni.

Az ivóvíztartály kifolyóját olyan módon kell elhelyezni, hogy a tartályból közvetlenül ne lehessen inni. A munkáltató köteles gondoskodni az ivóvíztartályok rendszeres fertőtlenítéséről, valamint arról, hogy azok feltöltése csak ivóvíz minőségű vízzel történhessen.

A munkavállalók számára:

- a.) gondoskodni kell olyan megfelelően kialakított zárt térről (pl. lakó konténerrel), amelyben a munkavállalók az időjárás hatásaitól védetten, higiénikus körülmények között étkezhetnek,
- b) biztosítani kell a munkavállalók részére olyan főző-, illetve étel melegítésére alkalmas felszereléseket, amelyek a higiéniai követelmények megtartása mellett lehetővé teszik ételeik elkészítését.

Egyéni védőeszközök biztosítása

Építési munkahelyen fejbűvő sisak viselése kötelező Kivételt képeznek a tárgyak leesésétől nem veszélyeztetett, belső munkahelyen végzett szakipari és irodai munkák.

Amennyiben a leesés elleni védelmet nem lehet kielégítően biztosítani, akkor a munkavállaló a munkát csak munkaöv, biztonsági hevederzet, illetve zuhanásgátló használatával végezheti. Ilyen esetben előzetesen ki kell alakítani vagy jelölni azokat a teherhordó szerkezeteket, ahová a munkavállaló a védőeszközt megfelelő biztonsággal rögzíteni tudja.

A zuhanás elleni védelem céljára használt egyéni védőeszközt - a gyártó előírásainak megfelelően a szabványra figyelemmel a meghatározott vizsgálatoknak kell alávetni, ha azzal a munkavállaló már zuhant.

A falazó állás padozatának szintjéről mérve legfeljebb 1,4 m magasságig (falazó magasság) végezhető falazómunka.

A párkányokat a végleges lehorgonyzás vagy a leterhelés elkészültéig kidőlés ellen biztosítani kell. A legelső földem feletti kémények, szellőzők, pillérek, oromfalak és tűzfalak építésénél az állványzatot a szerkezettől függetlenül, önmagában állékonyan kell megépíteni.

A 15°-ot meghaladó hajlásszögű tetőnél falazáshoz, valamint kéményfedő és kémény toldalék elhelyezéséhez állványt kell készíteni.

A nyílászáró szerkezet tokját elhelyezés közben a végleges rögzítésig ki kell támasztani.

Homlokzati kőburkolat, kőkeret, illetve fedő elhelyezéséhez a felhasználni kívánt építési elemek elhelyezésére méretezett állványt kell biztosítani.

Konzolos szerkezet (lebegő lépcsők, erkély, függőfolyosó-lemezek, párkányelemek) szabad végét mindaddig alá kell támasztani, amíg annak leterhelése nincs biztosítva. A konzol alátámasztását csak akkor szabad eltávolítani, ha a konzol erőtanilag megfelelően le van terhelve (p1. ha a leterhelő fal a konzol felett legalább egy emeletmagasságban elkészült).

A gerendák közötti boltozatok készítésénél a gerendák, elfordulását meg kell akadályozni.

A boltozatot csak a szerkezet megszilárdulása és a teherelosztó részleg felhordása után szabad megterhelni.

Előre gyártott födémgerendák elhelyezéséhez e célra kialakított fogadó állast kell biztosítani. A födémgerendák közötti födémelemek, béléstestek elhelyezéséhez legalább 1,0 m széles pallóterítésről kell gondoskodni. A födém - a munkavégzés teljes területén - botlásmentes, szilárd felületet kell létesíteni.

Préslég üzemeltetésű szerszámmal végzett vésés esetében a várható dinamikus igénybevételnek is megfelelően kialakított munkaterületet kell biztosítani. E munkát támasztó vagy kétágú létráról végezni nem szabad!

A nem építési forgalom részére közlekedési útvonalakat kell kijelölni, ahol biztosítani kell a veszélymentes közlekedést, illetve tartózkodást.

A lépcsőházban, a függőfolyosón és egyéb, le nem zárható közlekedési útvonalon az építési munka sajátosságától függően meghatározott szélességű, tisztán tartott területet kell hagyni a közlekedés céljára. E sávnak minimum 60 cm-nek kell lennie.

A nyilast kiváltó gerendák vagy egyéb szerkezetek felfekvése alatti falszakasz állékonyságát és terhelhetőségét meg kell vizsgálni. A kiváltó gerenda vagy egyéb szerkezet felfekvésének függőlegesébe eső falszakaszain lévő üregeket, hornyokat vagy egyéb mélyedéseket meg kell szüntetni, azokat a teher viselésére alkalmassá

kell tenni.

Tárgyakat és anyagot az építményről ledobni csak biztonságosan kialakított ledobó helyről, és csak akkor szabad, ha a veszélyeztetett területet figyelő személy biztosítja, továbbá a megközelítést elkerítéssel vagy elzárással lehetetlenné tették. A munkát csak akkor szabad megkezdeni, ha az anyagledobást végző munkavállaló maga is meggyőződött arról, hogy a figyelő személy jól látható és a ledobás megkezdésére jelzéssel engedélyt adott. A figyelő személyt e munka végzése alatt más feladattal megbízni nem szabad. Olyan helyen kell a figyelési helyet kijelölni, ahol az érintett személy nincs veszélynek kitéve.

Az anyagcsúszdákat úgy kell kialakítani és használni, hogy az a munkavállalókat ne veszélyeztesse. Az anyagokat csak megfelelő szerszám alkalmazásával szabad a csúszdáról eltávolítani, illetve az összetorlódott anyag szétválasztását elvégezni. A környezetet terhelő mértékű por keletkezését meg kell akadályozni.

A kőműves munkáknál legfontosabb a leesés elleni védelem biztosítása.

A leesés elleni védelmet elsődlegesen biztonságot nyújtó berendezésekkel kell megoldani. Egyéni védőfelszerelés használata csak olyan esetben megengedett, ha ilyen berendezések alkalmazására nincs mód.

Leesés elleni egyéni védőfelszerelés alkalmazásánál előzetesen kell kijelölni, vagy kialakítani azokat a teherhordó szerkezeteket, amelyekhez a munkavállaló a védőfelszerelést rögzíteni tudja. A leesés elleni egyéni védőfelszerelés pedig szinte minden esetben csak teljes test hevederzet lehet, zuhanásgátlóval. A munkaöv ugyanis csak 1,0 m zuhanási magasságig megengedett, Nagyobb magasságból való zuhanás esetén az öv okozhat súlyos sérüléseket.

A falazás csak 1,0-1,4 m magasságig végezhető a talajszintről kedvező feltételek mellett, ezért minden esetben állványt kell használni. Egyszerűbb esetben csak falazó bakállványt használ a kőműves, amely általában két változtatható magasságú baklábból és rajta palló terítésből áll. Erről a bakállványról a belső vakolás is elvégezhető a normális magasságú helyiségekben.

SZAK- ÉS SZERELŐIPARI MUNKÁK

Helyszíni beton- és vasbeton munkák

A betonkeverő gépet úgy kell elhelyezni, hogy az biztonságosan megközelíthető legyen, a keverendő, illetve a kész anyag oda-, illetve elszállítására megfelelő méretű és biztonságosan kialakított szállítási út álljon rendelkezésre.

Ha a betonkeverő gép emelvényen, állványon áll az ürítéshez csúszdát kell építeni.

A folyamatos működtetésű betonkeverő gép vagy gépek anyagellátását gépesíteni kell.

Az etetőputtony hatósugarában tartózkodni tilos!

A puttony alatti terület megközelítését kényszerkapcsolatban működő korláttal kell megakadályozni. A gép puttonyának akaratlan lezuhanásából eredő veszélyt biztonsági berendezés alkalmazásával meg kell akadályozni.

A betonkeverőt úgy kell elhelyezni, hogy a gép vészleállítását biztosító „ki” kapcsoló a kezelőállásból elérhető legyen.

A felül nyitott kényszerkeverő gépeket el kell keríteni, vagy a beesést, akaratlan benyúlást kizáró felső rácsozattal kell ellátni.

A betonkeverő gép keverőtartályának tisztítását csak úgy szabad végezni, hogy a gép leválasztása megtörtént az energiahálózatról, az indító berendezést „A gépet elindítani tilos!” táblával ellátták, továbbá a gép kezelője meggyőződött arról, hogy nem áll fenn olyan veszély, mely a keverődob akaratlan elmozdulása, vagy egyéb okok miatt a tisztítást, végző munkavállalót veszélyeztetné.

Zártrendszerű keverés esetén a záró-fedelek kinyitása automatikusan le kell, hogy állítsa a gépet.

A betonozási munka elvégzéséhez leesés és megcsúszás ellen kialakított munkaterületeket kell létesíteni. Ennek minimális szélessége 80 cm. A betonozási munkák céljára kialakított betonozó állvány készítésére, az állványokra meghatározott előírások vonatkoznak.

A betonozás megkezdése előtt a vasszerelést, az állványokat, és a zsaluzatot a munka irányítójának meg kell vizsgálnia és csak ennek megtörténte után adhat engedélyt a betonozás megkezdésére.

A beton szivattyúval történő bedolgozása esetén a szivattyút és a szállító járművet a betonozás helyétől olyan távolságra kell leállítani, hogy a rézsú vagy az ideiglenes építmény ne legyen túlterhelve.

A betonszivattyús járművet az üzemeltetés ideje alatt ki kell támasztani úgy, hogy a támbak megfelelő nagyságú felületen tudjon felfeküdni.

A stacionárius betonvezetékét rögzíteni kell. A csöveknek jól kell záródniuk.

A betonszivattyú flexibilis kiömlő csövét nem szabad megtörni, és úgy kell megtartani, hogy a nyomásból adódó erőhatások ne eredményezhessenek ellenőrizhetetlen mozgást. A csőrendszerben bekövetkezett dugulást tilos nyomásnöveléssel megszüntetni, a nyomás alatti vezetékét megbontani.

A betonszivattyú- és a csővezetéknek a munka befejezése utáni átfújásakor, illetve tisztításakor senki sem tartózkodhat a cső kiömlő végénél. Ekkor a cső végét rögzíteni kell.

Acélbetétek egyengetéséhez legalább 4 méter hosszú munkapadot kell használni. A munkapad elhelyezésénél biztosítani kell az olyan szél- és oldaltávolságot, amelyek mellett a munka biztonságosan elvégezhető.

Motorikusan hajtott gépi egyengető-berendezés használata esetén az egyengető-berendezést úgy kell elhelyezni, hogy az egyengetési terület hosszúsága a leghosszabb huzal +5 méter legyen, és mindkét oldalról biztosítani kell a jó megközelítést.

A kihúzással dolgozó gépek mellett a szál hossza mentén a megfeszítési művelet idején tartózkodni tilos.

A felhasznált egyengető-, vágó- és hajlító-gépet a gépkönyvben foglaltaknak megfelelően kell felállítani, illetőleg működtetésüket biztosítani.

A vágógépet vízszintes alapra kell helyezni, és elmozdulás ellen ki kell ékelni. A gép előtt a kés oldalán tartózkodni tilos! Tompa, vagy csorbult élő késekkel dolgozni tilos!

Mozgásban lévő gépen szerelési, kenési, vagy javítási munkát végezni tilos!

A hajlító gép hajlító-tárcsájába acélszárakat csak a tárcsa nyugalmi állapotában szabad behelyezni. A hajlítandó szálakat a hajlító tüskéktől, görgős tárcsáktól legalább 40 cm távolságra szabad kézzel megfogni. A gép bármely alkarészének meghibásodása esetén a hiba kiküszöböléséig tilos a gépen tovább dolgozni.

A váz szerelését csak akkor szabad megkezdeni, ha a munkahelytől 5 méteres körzetben elektromos vezeték nincs, vagy azt feszültség mentesítették és ennek elvégzését a munkavégzés irányítója ellenőrizte.

Épületfestő és mázó munkák

Kétágú létrán csak egy dolgozó tartózkodhat. A létrát legfeljebb 10kg súlyú anyaggal szabad terhelni. A festéktároló edényt biztonságosan kell felerősíteni.

Ha a kétágú létrák alkalmazásánál (lépcsőházban vagy lejtős padozatú helyiségekben) a stabilitás nem biztosítható, a munkát csak állványról szabad végezni.

Zárt térben a falfelületek száraz lekaparásánál, leseprésénél, átcsiszolásánál, festésénél csiszoló géppel, gépi drótkéfével történő rozsdamentesítésnél hatásos szellőztetésről kell gondoskodni.

Ha a vonatkozó jogszabályokban meghatározott határértékek nem tarthatók be, a munkavállalót egyéni légzésvédő eszközzel kell ellátni.

Villamos veszélyek

Az építés-kivitelezés munkaterületeken a villamos hálózat kialakításánál, illetve a villamos berendezések használatánál az MSZ-04-64: 1990 szabvány előírásait kell alkalmazni.

Az építés-kivitelezési területeken a villamos berendezések kizárólag az e célra szolgáló felvonulási mérőszekrényben, vagy felvonulási elosztószekrényben, illetve törpe feszültségű tápszekrényben elhelyezett, a csatlakoztatott gép, készülék, stb. teljesítményigényének kielégítésére alkalmas, zárlat- és túlterhelés-védelemmel ellátott, valamint áram-védőkapcsolón keresztül táplált csatlakozó kapcsolók (sorkapcsolók), vagy dugaszoló aljzaton keresztül kaphat villamos energiaellátást.

Rakodás

Az épületszerkezeteket, az anyagokat, a készülékeket és a munkaeszközöket, rakodni, szállítani és raktározni csak akkor szabad, ha azok leborulás, feldőlés, elcsúszás, leesés ellen megfelelően biztosítva vannak.

Az anyagokat csak olyan mennyiségben szabad egymásra helyezni, hogy a rakat állékonysága megfelelő legyen.

A kör-kérszmetsetű oszlopokat, a csöveket és a hasonló formájú anyagokat elgördülés ellen rögzíteni kell.

A lemezeket, a lapokat és a hasonló anyagokat függőleges raktározás esetén eldőlés ellen megfelelően biztosítani kell.

Ömlesztett anyagokat úgy kell elhelyezni, hogy azokról ne kerülhessen anyag a közlekedési utakra.

Rézsű kialakításánál figyelembe kell venni a belső súrlódási tényezőt. Az ilyen halmazokat aláásni tilos.

A csomagolt és rakodólapokon elhelyezett anyagok - különösen a zsugorfóliával vagy kötőszalaggal rögzítettek esetében azok mozgatása, szállítása előtt a csomagolás biztonságáról, megfelelő állapotáról meg kell győződni. Amennyiben a csomagolás nem megfelelő, intézkedéseket kell tenni a munkavállalók veszélyeztetésének elkerülésére.

A szállító jármű ki-, illetve berakodása csak a jármű teljes megállása után kezdődhet meg. Felfüggesztett teher alatt és a gép mozgáskörzetében, továbbá a rakodó rámpa és a gépjármű között tartózkodni tilos.

ANYAGOK TÁROLÁSA

Veszélyes anyagok

A raktározott árut úgy kell elhelyezni, hogy az a külső hatásoktól védett legyen, veszélyes kémiai és fizikai változások ne következzenek be, az áru csomagolása sértetlen maradjon és a felhasználhatóság, /tárolhatóság/ időtartama jól olvasható legyen.

Veszélyes és ártalmas anyagokat élelmezési célra készített edényben, üvegekben, tartályokban, hordókban elhelyezni tilos.

Veszélyes és ártalmas anyagokat, illetve ezek elegyét tárolni csak az erre a célra szolgáló, ép, lezárt, törés ellen védett edényben, fajtánként csoportosítva, tartalmukat megjelölve, elkülönítve, zárható, erre kijelölt helyen szabad megfelelő, jól olvasható feliratozással, kezelésüknél és tárolásuknál figyelembe kell venni az egyéb jogszabályi előírásokat is.

Az egyik legismertebb veszélyes anyaga az építési munkának az oltott mész, elsősorban az erősen lúgos kémhatása miatt.

A veszélyes anyagok biztonsági adatlapját az építkezés helyszínén, mindenki által elérhetően kell tárolni.

Általános előírások

Építőanyagokkal megrakott egységgrakományt, képző eszközöket csak úgy szabad egymásra helyezni, hogy azok felfekvési területe illeszkedjen és magassága a három egységet ne haladja meg.

Táblaüvegeket e célra kialakított rekeszes állványon élükre állítva, vagy szállítható rekeszekben kell tárolni.

Az állványok rekeszeiből az üveg nem nyúlhat ki.

A különböző faanyagokat fajta, (puha, ill. keményfák, hengeres, faragott, vagy fűrészelt áru) méret szerint elkülönítve kell tárolni.

A munkahelyi faanyag rakatok magassága ne legyen nagyobb, mint a szélességük (kb. 2,0m).

Hengeres fák tárolásánál támasztó oszlopokkal és kapcsokkal kell biztosítani a rakat állékonyágát.

Különösen fontos az építési munkaterületeken a deszkák és pallók helyes tárolása.

A különböző deszka-, palló-, lécs-, heveder- és gerenda-árut nem szabad közvetlenül a földre, hanem csak keresztirányú alátét gerendákra, illetve betontuskókra helyezni.

A faanyagot fedett, szellős, árnyékos helyen, a csapadék hatásától mentesen kell tárolni. Célszerű a rakatot kátránylemezzel, vagy fóliával ellátott deszkatetővel ellátni.

A bontott faanyagot csak szeg és csavarmentes állapotban szabad tárolni.

A téglá, cserép, kocka-, szegély- és egyéb idomkövek rakatmagassága:

- téglá esetében az 1,8 m-t,
- cserép esetében az 1,8 m-t,
- kocka-, szegély- és egyéb idomkövek esetében az 1,5 m-t nem haladhatja meg.

Ömlesztett anyagokat úgy kell elhelyezni, hogy azokról ne kerülhessen anyag a közlekedési utakra.

Rézsű kialakításánál figyelembe kell venni a belső súrlódási tényezőt.

Az ömlesztett anyagok halmazait aláásni tilos.

ANYAGMOZGATÁS

Anyagcsúszdákat úgy kell kialakítani és használni, hogy az a munkavállalókat ne veszélyeztesse. Az anyagokat csak megfelelő szerszám alkalmazásával szabad a csúszdáról eltávolítani, illetve az összetorlódott anyag szétválasztását elvégezni.

A környezetet terhelő mértékű por keletkezését meg kell akadályozni.

A biztonságos kézi anyagmozgatás feltételei:

- A nagy tömegű terheket csak egyenes háttal, hajlított térdel, lassú felemelkedéssel szabad megemelni.
- A megemelés előtt biztos alátámasztási helyzetbe kell a lábakat elhelyezni.
- A terhet mindig biztonságosan, vagyis egész tenyérrel megmarkolva kell megfogni.
- Ügyelni kell arra, hogy a terhelő tömegközéppontja a lehető legközelebb legyen a testhez.
- Nagy tömegű, terjedelmes terheket vállon, vagy a háton kell szállítani.

- A hosszú tárgyak (pl. csövek, rudak) vállon vagy háton történő szállítása esetén ügyelni kell arra, hogy a tárgy első vége legalább 2 m-el a padló felett legyen és a szállított tárgy ne érjen szigeteletlen villamos vezetékekhez.
- A teher letevése előtt mindig meg kell győződni arról, hogy az adott helyre biztonságosan letehető-e, nem fog felbillenni, leesni vagy felborulni.
- Az ujj sérülések megelőzésére célszerű a lerakási helyre előzetesen alátéteket helyezni.

Csoportos anyagmozgatás:

Csoportos anyagmozgatás esetén, úgy kell megválasztani a létszámot, hogy a dolgozók terhelése a megengedett határon belül maradjon (p1: 200 kg 4 fő). A munka irányítására ki kell jelölni egy dolgozót, lehetőleg biztonságtechnikai vizsgával rendelkezőt. Ő tájékoztatja a többieket az elvégzendő feladról, megbeszéli a vezényszavakat.

Egy oldalán állnak a tehernek, fontos az azonos magasság.

Az irányítónak hátul kell elhelyezkednie. Alátétfák elhelyezéséről előzetesen gondoskodni kell.

Kézi anyagmozgatás segédeszközzel:

Segédeszközökkel szembeni általános követelmények:

- Kialakításuknál fontos szempont, hogy tömegük kicsi legyen, használatuk ne fárasztja ki a dolgozót.
- A kézsérülések elkerülése érdekében fontos a fogantyúk, nyelek megfelelő megmunkálása, szilárdsága, műszaki állapota.
- Sérült hiányos, törött, nem megfelelő eszközt használni tilos.

Az anyagmozgatással járó veszélyek csökkentése érdekében a dolgozó számára, egyéni védőfelszereléseket kell biztosítani.

SEGÉDESZKÖZÖK ÉS SEGÉDSZERKEZETEK

Létrák

A magasban végzett munkákhoz a létrák használatát úgy kell korlátozni, hogy a kialakítási sajátosságok figyelembevételével, minimális kockázat álljon fenn.

Csak szilárd és megfelelően karbantartott, tiszta állapotú létra használható. A létrákat céljuknak megfelelően, rendeltetészerűen kell alkalmazni.

A létrákat úgy kell felállítani, hogy használatuk alatt azok biztonságosan álló helyzetben maradjanak.

A mozgatható létrák lábait stabil, erős, méretüknek megfelelő szilárd alapra kell helyezni, úgy, hogy annak fokaik horizontális állásban maradjanak.

A függő létrákat biztonságosan és - kivéve a kötélletrákat - úgy kell felerősíteni, hogy azok ne csúszhassanak el, illetve ne tudjanak kilengeni.

A mozgatható létrák lábainak szétcsúszás elleni biztosítását a használat teljes időtartama alatt a lábak alsó részeinek rögzítésével, vagy szétcsúszást megakadályozó berendezéssel, illetve más azonos értékű megoldással kell biztosítani.

A több részből, illetve egymásba tolható elemekből állólétrát, vagy a tolólétrát csak olyan módon szabad használni, hogy a létraelemek egymáshoz képest elmozdulás-mentesen álljanak. A kerek létrákat használatuk előtt elmozdulás ellen biztosítani kell.

A létrát úgy kell használni, hogy a munkavállaló azon mindig biztonságosan tudjon állni és megfelelően kapaszkodni. Ha a létrára valamilyen terhet kézben kell felvinni, ez nem befolyásolhatja hátrányosan a kapaszkodás lehetőségét. Az állványokat úgy kell tervezni, összeállítani és karbantartani, hogy azok ne dőljenek össze, vagy ne mozduljanak el.

A munkaállványokat, a pallókat és az állványlétrákat úgy kell összeállítani, hogy azok megakadályozzák a munkavállalók és a munkavégzés hatókörében tartózkodók lezuhanását, illetve hogy a leeső tárgyakkal szemben védelmet nyújtsanak.

Az állványt az arra felhatalmazott személynek át kell vizsgálni:

- használatba helyezés előtt;
- rendszeresen, meghatározott időközökben;
- módosítás, vagy használaton kívül helyezés, kedvezőtlen, viharos időjárást követően, földrengés okozta rázkódás esetén, vagy minden olyan esetben, amely a szilárdságát vagy a stabilitását befolyásolhatta.

Állványok

A mobil állványt az akaratlan elmozdulásokkal szemben biztosítani kell.

Az építési állványok tervezését, kivitelezését, felülvizsgálatát, munkavédelmi üzembe helyezését a rendelet előírásai valamint a vonatkozó jogszabályokban előírtak szerint kell elvégezni, figyelemmel a kapcsolódó nemzeti szabványokban foglaltakra is.

A bakállványokkal kapcsolatos követelmények:

- az állványbak szerkezeti elemeit úgy kell összeépíteni, hogy biztonságosan álljon,
- az állványbakot tilos olyan fedőanyaggal bevonni, amely a fa erezetét hibáit eltakarja,
- az oldalára fektetett, valamint a végére állított kisbak terhelési próbája során a kisbak felső lábait végükön 350-350 N erővel kell terhelni,
- a végére állított nagybak, illetve az ácsolt bak terhelési próbája során, a nagybak, illetve az ácsolt bak felső lábait végükön 350-350 N erővel kell terhelni.

A tárolási helyre csak a rákerült habarcsból és egyéb szennyeződéstől megtisztított állványbakokat szabad helyezni. A nagybakokat és az ácsolt bakot szétszedett állapotban kell szállítani és tárolni. A fejeket és lábakat lécelválasztással egymásra fektetve, esetleg felállítva kell tárolni.

Az állványbakot szellős, száraz, fedett, talajvíz és felcsapódó nedvesség ellen védett helyen, alátétekre helyezve kell tárolni.

Az állvány teherbírásának igazolása

Az állvány teherbírását, állékonyságát és alakváltozásait statikai vizsgálattal kell igazolni.

A statikai vizsgálat - számítási és szerkesztési eljárások helyett - kísérlettel is végezhető, az építés, használat és bontás minden olyan szakaszát illetően, amikor a terhek, illetve az állékonyság feltételei megváltoznak.

A kísérletek lefolyásáról felvett jegyzőkönyveket az állványterv részeként kell kezelni.

A statikai vizsgálat, számítás, szerkesztés, kísérlet írásos anyagát (a továbbiakban: statikai számítás) a művelettervekhez csatolni kell.

A statikai számításban - áttekinthető és ellenőrizhető összeállításban - fel kell tüntetni a számítás alapjául szolgáló terheket és hatásokat, részletezve az alkalmazott módosító (biztonsági, dinamikus stb.) tényezőket is.

Fel kell tüntetni a tervezett szerkezet méreteit, anyagának minőségét, beleértve a faanyagok fajtáját (pl. lucfenyő, tölgy stb.), szilárdsági kategóriáját és kezelési módját (pl. korrózió elleni védelem, tartósítás stb.), szükség esetén a számításba vett nedvességtartalmat, illetve a szerkezeti anyagok alkalmazási helyét.

Fel kell tüntetni a számítás alapját képező esetleges egyéb adatokat is.

A számításához olyan vázlatokat kell csatolni, amelyek a számításban szereplő szerkezeti elemeknek a tervvel való azonosítását egyértelműen lehetővé teszik.

A számítást olyan módszerekkel kell végrehajtani, hogy a mértékadó igénybevételek értéke 5% pontossággal meghatározható legyen.

Ezt a tűrési határértéket az előzetes és végleges adatok közötti eltérés akkor sem haladhatja meg, ha a számítás előzetes becsléssel felvett adatok vagy méretek alapján készült.

Mobil szerelő, guruló állványok:

A mobil szerelő, guruló állványok padozatát teljes állványszélességben egymás felett úgy kell elhelyezni, hogy az azok közötti távolság a 2 métert nem haladhatja meg. A felhajtható ajtók egymás fölé nem eshetnek. A munka szintek, megközelítése csak belülről történhet, kívülről felmászva a munkaszintek megközelítése tilos!

Az állványok összeállítását a szerelési utasításnak megfelelően csak az arra kioktatott személyek végezhetik.

Az esőcsatorna szintje fölé 1 m-el szabályosan kialakított állványzat nem elegendő a tetőszerkezeten, a tetősíkon kívül végzett munkák esetén, a leesés-védelem biztosítására, a munkavégzők egyéni védelmét (beütős hevederzet, kötélzet, zuhanásgátló) is biztosítani kell.

GÉPEK TELEPÍTÉSE AZ ÉPÍTÉSI MUNKAHELYEN

Az építési munkahelyen üzemeltetett gépet úgy kell telepíteni, hogy az ne veszélyeztesse a munkahelyet, az emberi tartózkodásra szolgáló épületet, illetve a közforgalmú utat. Ha ez nem valósítható meg, akkor egyéb, ezzel egyenértékű védelemről kell gondoskodni (p1. védőfal, dúcolás stb.)

Építési munkahelyen nem telepíthető gép feszültség alatt lévő erősáramú, kis- vagy nagyfeszültségű lég-, illetve kábelvezeték veszélyes közelségében. A gép nem veszélyeztethet nyomástartó edényt, csővezeték, tűz- és robbanásveszélyes, illetve egyéb veszélyes anyagot tároló helyiséget.

Belsőégésű motorral vagy nyílt lánggal üzemelő gépet a tűz- és robbanásveszélyes anyagot tároló helyiség veszélyes övezetén kívül kell elhelyezni.

Ha a gép telepítési helye nagy mennyiségű csapadék vagy egyéb ok miatt víz alá kerülhet, úgy biztosítani kell a gép veszélymentes megközelíthetőségét, illetve kimentethetőségét.

Építési munkahelyen gép nem telepíthető építmény 0,6 méteres biztonsági távolságán belül, kivéve, ha a gépet erre tervezték, vagy a veszélyes térbe a belépést elkerítéssel akadályozták meg.

A helyhez kötött üzemmódú gépeket méretezett teherbírású és elmozdulás ellen biztosított alaptestre, vagy teherbíró szerkezetre, illetve felületre kell rögzítetten elhelyezni. Figyelembe kell venni a gép üzemeltetési adatait.

A helyváltoztató szabadpályán közlekedő gépek útvonalát megfelelő mértékben teherbíró felületen kell kijelölni. Amennyiben ez nem lehetséges, úgy megfelelő közlekedési pálya kiépítése szükséges. A pálya kialakításánál figyelembe kell venni a pálya mellett biztosítandó szabad területet is, amelyet a gép mérete, illetve szerkezeti elemeinek túlnyúlása, vagy elmozdulása tesz szükségessé.

A helyzetváltoztató, kötött pályán közlekedő gépek pályáját a várható hatások biztonságos elviselésére méretezeten kell kialakítani a tervezési és egyéb előírásokban foglaltak szerint.

Az épületszerkezetekhez, illetve az állványzatokhoz csatlakozó vagy rögzített gép esetében a tartószerkezet megfelelőséget előzetes vizsgálat alapján a munka irányítója nyilatkozattal igazolja.

A szabadban telepített gép esetén a vonatkozó előírások szerint gondoskodni kell

- a) a gép villámvédelméről;
- b) széllal szembeni állékonyságáról és akaratlan elmozdulás elleni védelméről

Az építőipari gépeket úgy kell elhelyezni, hogy azok egymás hatósugarába ne kerülhessenek, biztosítsák a megfelelő védőtávolságokat, ne legyenek veszélyforrás okozói, illetve elegendő hely álljon rendelkezésre a gépek közötti biztonságos közlekedési út kijelölésére.

Amennyiben nem biztosítható az, hogy egymás hatósugarába ne kerüljenek gépek, ebben az esetben a munkáltató köteles a helyi körülményeknek és gyakorlatnak megfelelően írásban meghatározni az adott berendezések közötti kapcsolattartás és együttműködés rendjét, az ennek irányításáért felelős személyt.

A kezelőhelyet úgy kell kialakítani, hogy onnan jól látható legyen az a terület, ahol a gép működik. Ha ez nem valósítható meg, akkor műszaki jelzőrendszerrel, vagy jelzést adó személy alkalmazásával kell biztosítani a gépkezelő veszélytelen munkavégzését.

A kezelőhely védje meg a gép kezelőjét az esetleg lehulló tárgyaktól, építési törmeléktől, a kedvezőtlen időjárási hatástól.

Emelő-berendezések

Valamennyi emelőszerkezetet és tartozékát, beleértve azok alkotórészeit, rögzítéseit, lekötéseit, támaszait:

- a) megfelelően kell tervezni, és kivitelezni, valamint megfelelő szilárdságúnak kell lenni ahhoz az igénybevételhez, amelynek ki van téve;
- b) megfelelően kell felszerelni, és használni;
- c) jól karbantartott és jó állapotban kell tartani;
- d) az érvényes előírásoknak megfelelően kell ellenőrizni, időszakos próbáknak és átvizsgálásoknak kell alávetni;
- e) csak olyan képzett munkavállaló üzemeltetheti, aki megfelelő gyakorlattal rendelkezik.

Minden emelőszerkezeten és tartozékon jelezni, kell a maximális teherbírási értéket. Emelő-berendezéseket és tartozékokat a rendeltetési céljuktól eltérően használni nem szabad.

Az építési munkahelyeken csak olyan gépet szabad használni, amely megfelel a gépekkel szemben támasztott megfelelőségi követelményeknek, ezt a vonatkozó jogszabályok szerint tanúsították, és a gép úgy van kialakítva, hogy a munkavégzés folyamán védelmet biztosít annak kezelője, illetve kisegítő személyzete részére.

Az építőipari gépeken jól látható helyen elhelyezett táblával meg kell tiltani a gép hatókörében való tartózkodást.

Biztosítani kell, hogy a motoros kéziszerszámok, és kisgépek kivételével belső égésű motor-meghajtású építőipari gépet csak biztonsági indítókulccsal lehessen elindítani.

Keverőgépek

A habarcskeverő gépet úgy kell elhelyezni, hogy az biztonságosan megközelíthető legyen. A keverendő, illetve a kész anyag oda-, illetve elszállítására megfelelő méretű és biztonságosan kialakított szállítási út álljon rendelkezésre.

A habarcskeverőnek rendelkeznie kell a vészleállítását biztosító „kikapcsolóval”, amelyet a kezelőállásból kezelhető legyen.

A kezelők védelme érdekében az erőátvitel mozgó szerkezeti elemei által előidézett veszélyekkel szemben rögzített védőburkolatot kell alkalmazni. A felül nyitott kényszerkeverő gépeket úgy kell elhelyezni, hogy a személyek akaratlan benyúlását meg lehessen akadályozni.

Ha a gép telepítési helye csapadék, vagy egyéb ok miatt víz alá kerülhet, úgy biztosítani kell a gép veszélymentes megközelíthetőségét, kimenthetőségét.

Ha a habarcskeverő gép emelvényen, vagy állványon áll az ürítéshez csúszdát kell építeni. A habarcskeverő gép keverő tartályának tisztítását csak úgy szabad végezni, ha a gép leválasztása az energia hálózatról megtörtént, az indító berendezést ellátták „A gépet indítani tilos” feliratú táblával, továbbá a gép kezelője meggyőződött arról, hogy nem áll fenn olyan veszély, amely a keverődob akaratlan elmozdulása, vagy egyéb ok miatt a tisztítását, végző személyt fenyegeti.

A keverőgépet a kezelője minden munkavégzés előtt köteles megvizsgálni és meggyőződni arról, hogy a működtető és biztonsági berendezések megfelelőek-e. Amennyiben a gép kezelője a gép bármely hibáját észlelte és azt elhárítani nem tudta, köteles a szükséges intézkedéseket a legrövidebb időn belül megtenni, a felelős irányítónak a hibát bejelenteni, műszakváltás alkalmával a gépet átvevő személlyel közölni. A hiba elhárításáig a gépen munkát végezni tilos.

Gépátvétel, próbaüzemi garancia

A gép átvételekor szükséges teendők - akár vételről, akár kölcsönbérletről van szó - hasonlóak, ezek:

- szemrevételezéssel meg kell győződni a gép sérülésmentességéről,
- át kell vizsgálni a gép dokumentációját,
- meg kell győződni a hatósági (hazai, EU-s) előírásoknak való megfelelőségéről,
- a CE-jel meglétéről
- a gépkönyvet és kezelési utasítást meg kell követelni, magyar nyelven,
- vásárláskor a szavatossági jegyet, a minősítő bizonyítványt át kell tanulmányozni.

Az üzemi próbák során:

- el kell végezni a jellemző műveleteket, kipróbálni a haladó mozgásokat,
- meg kell győződni a gép biztonságos működéséről, rezgés- és zajszintjéről, a munkaművelet során keletkező égéstermékek szennyező hatásáról,
- ellenőrizni kell a tartozékokat.

A szerződést - aláírás előtt - meg kell vizsgálni, különös tekintettel e jogokra, illetve vállalt kötelezettségekre. A berendezések kipróbálása, illetőleg bejáratása és a kezelőszemélyzet begyakoroltatása céljából is indokolt a próbaüzemeltetés elrendelése.

A térbeli elrendezési terv minden fázisában legyen könnyen áttekinthető és a kivitelezés irányítás számára tartalmazza a szükséges számszerű és méretbeli adatokat.

A gépek telepítésénél a gépkönyvben leírtakat maradéktalanul figyelembe kell venni.

A gépeket úgy kell telepíteni, hogy ne veszélyeztessék a munkahelyet, emberi tartózkodásra szolgáló épületeket, illetve a közforgalmú utat. Ha ez nem valósítható meg, védelemről kell gondoskodni.

Az építési munkahelyen a gép nem telepíthető villamos szabad vezeték közelébe. A megengedhető távolságokat szabványok tartalmazzák.

Belsőégésű motoros vagy nyílt lánggal működő építőgép nem telepíthető, illetve nem üzemeltethető tűz- vagy robbanásveszélyes anyagot tároló hely közelében.

Az építési munkahelyen a gép nem telepíthető az építmény 0,6 m-es biztonsági távolságán belül, kivéve, ha erre külön tervezték.

A helyhez kötött gépeket méretezett teherbírású, elmozdulás ellen biztosított alaptestre vagy szerkezetre kell rögzítetten elhelyezni.

A helyváltoztató gépeknek megfelelő közlekedési pályát kell kiépíteni.

A helyváltoztató kötött pályás gépek pályáját a várható hatások biztonságos elviselésére méretezeten kell kialakítani.

Épületszerkezetekhez vagy állványzathoz csatlakozó gép esetében a tartószerkezet megfelelőségét - előzetes vizsgálat alapján - a munka irányítója nyilatkozattal igazolja.

Szabadban telepített gépnél gondoskodni kell villámvédelemről és az akaratlan elmozdulás elleni védelemről (Pl. szélhatás).

Az építőgépeket úgy kell elhelyezni, hogy egymás hatósugarába ne kerülhessenek, elegendő hely legyen a gépek közötti biztonságos közlekedési út kijelölésére. Amennyiben ez nem biztosítható, a munkáltató köteles írásban meghatározni a kommunikáció és az együttműködés rendjét, ennek irányításáért felelős személyt.

A kezelőhelyet úgy kell kialakítani, hogy a terület jól belátható legyen. Ha ez nem oldható meg, műszaki jelzőrendszerrel (P1. mobiltelefon), vagy jelzésadó személlyel kell a veszélytelen munkavégzés feltételeit megteremteni.

A veszélyes gépeket üzembe helyezést megelőzően vizsgálat alá kell vonni.

A gépesítés alkalmával, figyelemmel kell lenni arra is, hogy a berendezések kapcsán környezetszennyezési hatások léphetnek fel. Ezeket megfelelő üzemeltetési körülményekkel minimálisra kell csökkenteni.

ÉPÍTŐIPARI MUNKATERÜLET EGYÉNI VÉDŐESZKÖZEI:

Az építés-kivitelezési munkaterületeken használt egyéni védőeszközök a munkavállalók különböző testrészeinek védelmét látják el.

Ezek az alábbiak:

- a fej védelme,
- hallás védelem,
- szem - és arcvédelem,
- a légutak védelme,
- a kéz és a kar védelme,

- a lábfej és a lábszár védelme,
- a bőr védelme,
- a törzs és a has védelme,
- az egész test védelme.

A fej védelme (a koponya védelme)

A koponya védelmét védősisakkal kell megoldani.

Az építőipari kivitelezési munkaterületen védősisak viselése kötelező, kivétel tárgyak leesésétől nem veszélyeztetett belső munkahelyen végzett szakipari és irodai munkák. Ez annyit jelent, hogy az építkezés minden területén még közlekedés közben is viselni kell a védősisakot. Az előzőekben már említett EÜM rendelet pedig külön kiemeli azokat a területeket, amelyekenél a védősisak viselése szükséges a súlyos veszélyeztetés kiküszöbölése érdekében.

Építkezés, különösen állványokon, állványok alatt vagy azok közelében és magasban végzett munkák zsaluzás vagy annak lebontása, szerelési és berendezési munkák, állványozási és bontási munkák lift, emelőgép, daru és szállítószalag mellett végzett munkák.

A lábfej védelme

Az építési munkaterületeken, a közlekedési utakon esetleg előforduló éles, hegyes tárgyak, különleges körülmények, valamint a leeső anyagok és szerszámok megnövelik a lábsérülés kockázatát, ezért kötelező a megfelelő védőlábbeli alkalmazása.

Elsősorban átfűrés-mentes talpú biztonsági cipőt kell használni a következő tevékenységeknél:

- váz-szerkezeti munkák, alapozási munkák, közúti munkák,
- állványozási munkák, vázszerkezet lebontása,
- betonnal és előre gyártott elemekkel végzett munkák, a zsaluzást és annak lebontását is beleértve,
- a tetőn végzett munkák.

A védő lábbelik mindegyike acél orrmerevítővel ellátott.

Szem- és arcvédelem

Az építési tevékenységek szem- és arcsérülés kockázatával járnak.

Ezek a tevékenységek:

- hegesztési, köszörülési munkák,
- fűrés és vésés,
- különböző anyag átalakítási munkák,
- törmelék eltávolítása csiszolóanyagok szóródása.

A szem és az arc védelmét szolgálják a védőszemüvegek, arcvédő maszkok, ernyők, vagy pajzsok.

A légutak védelme

Az építés-kivitelezési munkaterületeken a munkavállalók olyan anyagokkal is kapcsolatba kerülhetnek, amelyek a tüdőt, illetve a légutakat veszélyeztetik.

Ezek: Pl. a különböző építőanyagok pora, gázok, víz, esetleg az azbeszt.

A munkavállalók egészségi károsodásának elkerülése egyéni védőeszközzel történhet

A légutak védelmét szolgáló egyéni védőeszközök:

- porszűrők, gázsűrők
- levehető hegesztőmaszkkal ellátott légzőkészülékek,

A legegyszerűbb légzésvédő eszköz az arcmaszk, amely különleges anyagból készült, az orrot és a szájat befedő a koponya hátsó részén rögzíthető maszk. Az arcmaszk a levegőben lévő finom por, valamint a folyékony szennyező részecskék kiszűrésére alkalmas.

A csutora olyan légzéscsatlakozó, amelyet zárt ajakkal és foggal tartanak. Ezen keresztül történik a ki—és belégzés, miközben az orr csipesszel le van zárva. Ez a munkatér közvetlen-közelében lévő szennyezés káros hatásától védi meg a munkavállalót.

A teljes álarc olyan légzéscsatlakozó, amely fedi a szemet, az orrot, a szájat és az állat. Megfelelő tömítettséget nyújt a légzésvédő eszköz viselője számára a környezeti légkör ellen, ha a bőr száraz, vagy nedves, akkor is, ha a fej mozog, vagy a viselő beszél.

A fél-álarc az állat, az orrot és a szájat lefedő légzéscsatlakozó. Negyed-álarc a szájat és az orrot lefedő légzéscsatlakozó.

A friss levegős készülék olyan légzésvédő készülék, amelybe a levegőt a közvetlen munkavégzéstől távolabbról, a környezeti levegőből kézi, illetve gépi hajtású ventilátorral táplálják be. Olyan esetben kell alkalmazni, ha a munkatér levegője az egészségi normáknak nem felel meg.

A test a kar és a kéz védelme:

Az építési munkaterületeken a különböző gépek, berendezések használata során fellépő sérülésveszélyek csökkentésére szolgáló védőeszközök:

tűzálló (lángmentesített) védőruhák: zárt térben történő hegesztés estén,
bőrkötények egyéb hegesztéseknél,
védőkesztyűk:

- mechanikai hatások (szúrás, vágás, vibráció stb.) ellen,
- vegyszerek ellen,
- villanszerelő és hővédő kesztyűk.
- ujj védők,
- könyök védők,
- csukló védők nehéz munkához.

Az egész test védelme:

Az építési munkák során gyakoriak az olyan veszélyek melyek az egész test védelmét teszik szükségessé. Ilyen veszélyhelyzet, pl. a magasban való munkavégzés, a környezet, illetve az időjárás káros hatása.

Az esőcsatorna szintje fölé 1 m-el szabályosan kialakított állványzat nem elegendő a tetőszerkezeten és a tetősíkon kívül végzett munkák esetén a leesés-védelem biztosítására, hanem a munkavégzők egyéni védelmét (beülős hevederzet, kötélzet, zuhanás-gátló) is biztosítani kell.

„Amennyiben a leesés elleni védelmet, biztonságot nyújtó berendezéssel, kollektív védelemmel,

nem lehet kielégítően biztosítani, akkor a munkavállaló a munkát csak megfelelő leesés elleni egyéni védőeszköz használatával végezheti. Ilyen esetben előzetesen ki kell alakítani vagy jelölni azokat a teherhordó szerkezeteket, ahova a munkavállaló a védőfelszerelést rögzíteni tudja. A rögzítési pontot előzetesen kell kijelölni.

2016 11.24.

Nemes Zsolt
okl.építészmérnök
É1-01-1640